

Советск йосна төлә ноолдсн улсин нернь мөнък

БАКУ, сентябрин 18. (ТАСС). Азербайджана хотл балгъсна тал дунд, эргүләд цецгә тәрси садин сүүдрт бумб бәәнә. Бумбин сүүр деер чолугъар кесн, бульчнъгнь йилгърси нег гаран өргәд зогсджах кәдлмшч күүнә дүрси бәәнә, энүнә кәлин өөр 26 гисн тоота щит бас бәәнә. Орн-нутгин дөрви үзгәс Бакуд ирцхәсн дала олн гиичнр, газадин ордудин күч-кәлсчнрин делегацс—нааран ирцхәнә.

Бумбин өөр әвртә ик клумб бәәнә, энүнә дөрнъ бакинск кәдлмшчнрин революционн гардачнр—26 комиссармудин цогцснь оршагдла. Эднә ноолдана болн үкдин тууджнь—Алдр Октябрин герлтә болн туурсн халхсин негнь.

1918 джилд, Кавказд түрүн болдж, Улан Питрин дару Советмүдин йосна тугиг өргсн нефтяной Баку, хортдудт бүслгдәд, Советск Әрәсәгъәс тасрсн болдг. Энүн тал белогвардейск бандмуд, турецко-германск интервентнрин әәрмс, өмн-үзгәснь английск империалистнр хорлхар бәәсмн. Балгъсна бий деернь мусаватистнр—азербайджана баячуд болн феодалмуд контрреволюционн ноолда босхла.

Красногвардейск отрядмүд тедниг хамх цокла. Балгъснд кәдлмшч-крестьянск правительств—Бакинск Совнарком бүрдлә. Энүнә гардврт бакинск большевикүдин алдршгсн бат гардачнр—Степан Шаумян, Мешади Азизбеков, Алеша Джапаридзе, Иван Фиолетов, нань чигн улсзогсцхасмн. Эврәннъ түрүн болгч декретдән (йосндан) Совнарком, Каспийск флотиг, нефтин промышленность, банксиг, загъсна салгудиг национализировать кехмн гидж зарлсн болдг.

Бакуд болджасн уулдврт әвртә гидгәр оныган өгч, ба-

кинск кәдлмшчнрт дөнъгән өгч партин Центральн Комитет болн В. И. Ленин хәләджәсмн. 1918 джилин февралин 14-д Шаумянд илгәсн сунъгъугтан Ленин иигдж бичлә: „Бидн тана чанъгъ болн нег мөслвртә политикәр өврлт кеджәнәвдн. Одгә күнд цаг учраджах дипломатиг дегд сагар кедж чадцхатн—бидн эркән уга диилхвдн“.

Харгънлгъ болн дотрин ноолда даагъад, чидл ик хортдудла ноолда бәәсн бийнь, бакинск кәдлмшчнр Дагестана күч-кәлсчнр цагъачудла ноолдхд дөнъ болх резерв бийсәсн олдг билә. Азербайджана крестьян улсиг Советин йосна төлә ноолдлгънд босхдг билә, Иджл гол деер бәәх—советск Әәдрхид нефть илгәдг билә.

Гурви сар шахуд бакинск коммуна героическ эпопея болсн болдг. Хортдудин бүслгънлә харгъад, Советск Баку диилгдв. Бакинск Совнаркомин 26 комиссармуд бәргдәд, 1918 джилин сентябри 20-д Закаспийин теегт хадж алгдцхасмн.

Азербайджана болн цуг орн-нутгин күч-кәлсчнр бакинск 26 комиссармудин неринъ әрүн кевтә сандж хадгълна. Эднә нерд балгъсдудт, колхозмудт, культурн учрежденьст, уульницд болн площадьмудт өггдлә. Эднә тускар Маяковский, Есенин, нань чигн поэтмүд поэм болн луд бичцхәлә. Пьесмүд болн фильмс, зурачнрин болн скульптормудин произвезденьс эднд нерәдгдлә.

Бакинск 26 комиссармудин үксн өбниг республикин күч-кәлсчнр темдгдлжәнә.

Клумбсар, культурин бәәшнъгъүдәр болн общежитъмүдәр лекцс болн күүндврмүд болджана, фотон болн легтрмүдин гәәхул бүрдәгдлжәнә.